

ติวเข้ม

สังคมศึกษา

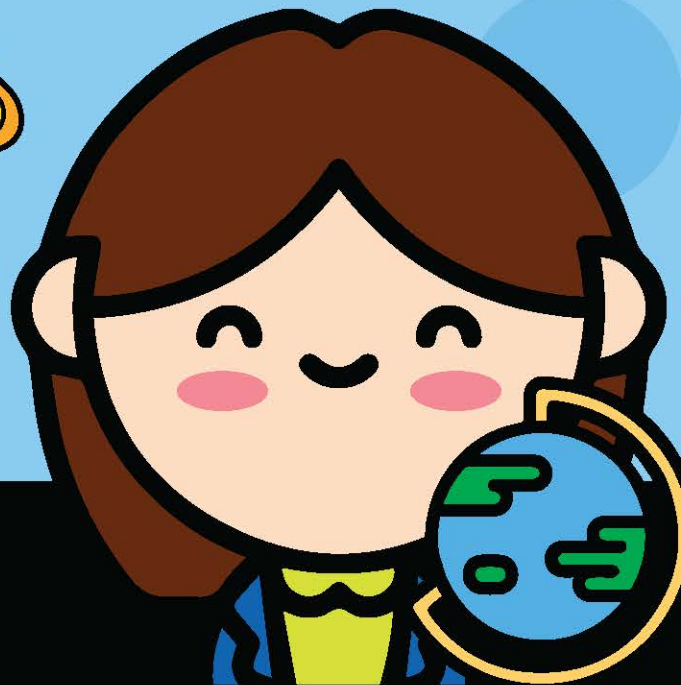
พิชิตข้อสอบ

เข้า ม.1

ติวเข้มแนวข้อสอบ
วิชาสังคมศึกษา
เพื่อพิชิตการสอบเข้า ม.1
โรงเรียนสาธิตฯ
และโรงเรียนรัฐบาลชื่อดัง

เตรียมพร้อมก่อนสอบ
แนวข้อสอบจริง! ป.6 เข้า ม.1
พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

โดย ดร.อทิตา อมรลักษณ์านนท์ (ครูนัก)

เตรียมพร้อมก่อนสอบ แนวข้อสอบจริง! ป.6 เข้า ม.1
พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

ติวเข้ม

สังคมศึกษา

พิชิตข้อสอบ

เข้า ม.1

การันตีคุณภาพโดย
ดร.อทิตา อมรลักษณานนท์ (ครุภัณฑ์)
ปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง
ศิลปศาสตรบัณฑิต เกษตรศาสตร์
ปริญญาโท-เอก ธรรมศาสตร์

ตัวเข้มสังคมนาศึกษา
พีธิตข้อสอบเข้า ม.1

ผู้เขียน : อทิตา อมรลัษณานนท์ (ครูนันท์)

จำนวน 164 หน้า

ราคา 185 บาท

ISBN (E-Book) 978-974-414-598-7

สงวนลิขสิทธิ์โดย : บริษัท เอ็กชเปอร์เน็ต จำกัด

จัดทำโดย : **บริษัท เอ็กชเปอร์เน็ต จำกัด (สำนักพิมพ์บิสิต)**

2387 อาคารรวมทุนพัฒนา ถนนเพชรบุรีตัดใหม่

แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

โทร. 0-2718-1821 (10 คู่สาย)

e-mail: public@expernetbooks.com

<http://www.expernetbooks.com>

สารบัญ

วิชาสังคม	4
ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	5
หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	16
เศรษฐศาสตร์	33
ประวัติศาสตร์	43
ภูมิศาสตร์	58
ตัวอย่างข้อสอบและเฉลยข้อสอบ	71
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	
แนวข้อสอบและเฉลยข้อสอบ	94
วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	

วิชา
สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม

1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ศาสนาในประเทศไทย

ศาสนาที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยมีหลายศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู สังคมไทยมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา ในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีบางส่วนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจความคิด ความเชื่อ และทราบวิธีการปฏิบัติตนทั้งของศาสนาที่ตนเองนับถือและที่ผู้อื่นนับถือซึ่งอาจแตกต่างกัน เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขในสังคม

ศาสนามี 2 ประเภท

เทวนิยม คือ ศาสนาที่เชื่อในพระเจ้า เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

อเทวนิยม คือ ศาสนาที่ไม่เชื่อในพระเจ้า เช่น ศาสนาพุทธ

องค์ประกอบของศาสนา คือ ศาสดา คำสอนหรือคัมภีร์ทางศาสนา นักบวช ศาสนสถาน และพิธีกรรม

ศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย มีดังนี้

	ศาสนา พุทธ	ศาสนา คริสต์	ศาสนา อิสลาม	ศาสนา พราหมณ์-ฮินดู
กำเนิด	อินเดีย	อิสราเอล	ซาอุดีอาระเบีย	อินเดีย
ประเภท	อเทวนิยม เชื่อเรื่องกรรม	เอกเทวนิยม (นับถือพระเจ้า องค์เดียว) คือ พระยะโฮวา มี ภาวะเป็น ตรีเอกา นุภาพ คือพระเจ้า พระองค์เดียว แต่ ปรากฏเป็นสามภาค คือ พระบิดา พระบุตร (เชื่อว่า เป็นพระเยซู) และ พระวิญญาณ บริสุทธิ์ (พระจิต)	เอกเทวนิยม คือ พระอัลลอฮ์ *ไม่มีนักบวชและ ไม่มีรูปเคารพ	พหุเทวนิยม (นับถือ พระเจ้าหลายองค์) มีเทพเจ้าสูงสุด 3 พระองค์ (ตรีมูรติ) คือ พระพรหม พระวิษณุ (หรือพระนารายณ์) พระศิวะ (หรือพระอิศวร)
ศาสนดา	พระมหาสมณ โคตมพุทธเจ้า หรือพระศากยมุณี พุทธเจ้า	พระเยซูคริสต์ เป็น ทั้งศาสนดาและภาค หนึ่งของพระเจ้า เชื่อว่าพระองค์มี ความเป็นพระเจ้า และขณะเดียวกัน ก็เป็นมนุษย์	ท่านนบีมุฮัมมัด	ไม่มี
คัมภีร์	พระไตรปิฎก มี 3 หมวด คือ 1. พระวินัยปิฎก (พระวินัย) - ระเบียบวินัย ศีล ของภิกษุ สามเณร (ภิกษุ ถือศีล 227 ข้อ สามเณรถือศีล 10 ข้อ)	คัมภีร์ไบเบิล แบ่ง เป็น 2 ภาค คือ 1. ภาคพันธสัญญา เดิม เป็นคัมภีร์ สำคัญของ ศาสนายูดาย (หรือศาสนายิว) ว่าด้วยเรื่อง พระเจ้าสร้างโลก และมนุษย์	คัมภีร์อัลกุรอาน	คัมภีร์พระเวท แบ่งเป็น 4 เล่ม คือ 1. ฤคเวท เป็นบท สวดสรรเสริญ พระเจ้า 2. ยชุรเวท ใช้ใน พิธีบูชาโยธู 3. สามเวท เป็นบท สวดประกอบ

	ศาสนา พุทธ	ศาสนา คริสต์	ศาสนา อิสลาม	ศาสนา พราหมณ์-ฮินดู
คัมภีร์ (ต่อ)	<p>2. พระสุตตันตปิฎก (พระสุตฺร) - คำสอนที่ พระพุทธองค์ ทรงแสดงกับ บุคคลหรือใน เหตุการณ์ต่าง ๆ (บางครั้งเป็น เรื่องเล่า)</p> <p>3. พระอภิธรรมปิฎก (พระ อภิธรรม) - หลักธรรมล้วน ๆ</p>	<p>(อาคัมและเอวา) และเรื่องอื่น ๆ</p> <p>2. ภาคพันธสัญญาใหม่ เป็นคำสอนของพระเยซู ว่าด้วยเรื่องความรักของพระเจ้า ต่อมนุษย์ และ สอนมนุษย์ให้รัก และอภัยซึ่งกัน และกัน</p>		<p>พิธีกรรมต่าง ๆ เช่น บทสวด ถวายน้ำโสมแด่ พระอินทร์ (คัมภีร์ทั้งสาม เล่มนี้รวมเรียก ว่า “ไตรเวท”)</p> <p>4. อาถรรพเวท เป็นเวทมนตร์ คาถาสำหรับ เสริมสิริมงคล ให้ตนหรือเพื่อ ทำร้ายศัตรู</p>
นิกาย	<p>มี 2 นิกายสำคัญ คือ นิกายเถรวาท (หินยาน) มีลักษณะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องคิดใน พระวินัย 2. นับถือพระพุทธ เจ้าและพระ โพธิสัตว์ (ผู้ที่ กำลังบำเพ็ญ บารมีเพื่อจะมา ตรัสรู้เป็นพระ พุทธเจ้าองค์ ต่อไป) 3. เน้นการปฏิบัติ ธรรมเพื่อให้ตน พ้นทุกข์ก่อนช่วย เหลือผู้อื่น 4. แพร่หลายใน ประเทศไทย 	<p>มี 3 นิกายสำคัญ คือ นิกายโรมันคาทอลิก (คริสตัง)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นับถือพระสันตะปาปา (Pope) เป็นประมุขของ ศาสนจักร/มี นักบวช 2. นับถือแม่พระ มารีย์และ นักบุญทั้งหลาย 3. ปฏิบัติตามศีล 7 ประเภท (ศีลล้าง บาปหรือศีลจุ่ม ศีลมหาสนิท ศีล แก้วบาป ศีลกำลัง ศีลเจิมคนป่วย ศีลสมรส ศีล บวช) 	<p>มี 2 นิกายสำคัญ คือ นิกายซุนนี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยึดมั่นและ ปฏิบัติตาม การดำเนินชีวิต (ซุนนะ) ของท่าน นบีมุฮัมมัด อย่างเคร่งครัด 2. ยอมรับผู้นำ ศาสนา 4 คน 3. มุสลิมส่วนใหญ่ ทั่วโลกรวมถึง มุสลิมในไทย นับถือนิกายนี้ <p>นิกายชีอะห์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นับถือท่านอาลี (บุตรบุญธรรม และบุตรเขยของ ท่านนบีมุฮัมมัด) 	<p>มี 3 นิกายสำคัญ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นิกายไศวะ นับถือพระศิวะ (พระอิศวร) เป็น พระเจ้าสูงสุด นิยมบูชาคิวลึงค์ เป็นสัญลักษณ์ แทนพระองค์ 2. นิกายไวษณพ นับถือ พระวิษณุ (พระนารายณ์) เป็นพระเจ้า สูงสุด นิยมบูชา ปางต่าง ๆ ของ พระวิษณุที่ อวตารลงมา ปรากฏอยู่

	ศาสนา พุทธ	ศาสนา คริสต์	ศาสนา อิสลาม	ศาสนา พราหมณ์-ฮินดู
นิกาย (ต่อ)	<p>ศรีลังกา พม่า ลาว กัมพูชา</p> <p>นิกายอาจารย์วาท (มหายาน) มีลักษณะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่เคร่งครัดในพระวินัยบางข้อ เช่น ฉันทอาหาร เย็น ใส่จีวรแบบอื่น หรือแต่งงาน มีภรรยาและบุตรได้ 2. นับถือพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์หลายพระองค์ 3. เน้นบำเพ็ญตนเป็นพระโพธิสัตว์ โดยการปฏิบัติธรรมเพื่อช่วยเหลือคนอื่นให้พ้นทุกข์ก่อนตนเอง 4. แพร่หลายในประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลี อีเบต 	<ol style="list-style-type: none"> 4. มีรูปเคารพเป็นไม้กางเขนที่มีองค์พระเยซูตรึงอยู่ตรงกลาง 5. แพร่หลายในฝรั่งเศส อิตาลี สเปน โปรตุเกส บราซิล อาร์เจนตินา <p>นิกายโปรเตสแตนต์ (คริสเตียน)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่นับถือพระสันตะปาปาเป็นประมุข/ไม่มีนักบวช 2. ไม่นับถือแม่พระ มารีอา และนักบุญ *นับถือเฉพาะพระเยซูคริสต์เท่านั้น* 3. ปฏิบัติตามคิล 2 ประเภท (คิลล้างบาปและคิลมหาสนิท) 4. ไม้กางเขนไม่มีองค์พระเยซูตรึงอยู่ตรงกลาง 5. แพร่หลายในอังกฤษ เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี สหรัฐอเมริกา 	<p>และลูกหลาน เป็นผู้นำศาสนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. แพร่หลายในอิหร่าน อิรัก เยเมน <p>นอกจากทั้ง 2 นิกายนี้ ยังมีกลุ่มความเชื่อที่แยกตัวออกมาจากนิกาย ชุนนี้ คือ กลุ่มวะฮาบียะฮ์ ซึ่งยึดมั่นในคัมภีร์อัลกุรอานและหลักคำสอนดั้งเดิมในศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด</p> <p>แพร่หลายในซาอุดีอาระเบีย คูเวต</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. นิกายคักติ นับถือพระชายาของพระเจ้า เช่น <ul style="list-style-type: none"> • พระอุมมา (ชายาของพระศิวะ) และปางอื่น ๆ เช่น พระนางทุรคา พระนางกาลี • พระลักษมี (ชายาของพระวิษณุ) • พระสุรัสวดี (ชายาของพระพรหม)

	ศาสนา พุทธ	ศาสนา คริสต์	ศาสนา อิสลาม	ศาสนา พราหมณ์-ฮินดู
นิยาย (ต่อ)		ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ นิยายออร์โธดอกซ์ 1. ไม่นับถือ พระสันตะปาปา เป็นประมุข มีพระสังฆราช (Pratriach) เป็นประมุข) มีนักบวช 2. นับถือแม่พระ มารีย์อาและ นักบุญ 3. ปฏิบัติตามศีล 7 ประเภท เหมือนนิยาย โรมันคาทอลิก 4. แพร่หลายใน รัสเซีย กรีก โรมานีเย แต่ไม่ แพร่หลายในไทย		
เป้าหมาย	นิพพาน คือ การ หลุดพ้นจากกิเลส และสังสารวัฏ (การเวียนว่าย ตายเกิด)	การมีชีวิตนิรันดร์ ในแผ่นดินสวรรค์ ของพระเจ้า *ไม่มีความเชื่อเรื่อง การเวียนว่ายตาย เกิด	การเข้าถึง พระอัลลอฮ์ *ไม่มีความเชื่อเรื่อง การเวียนว่าย ตายเกิด	โมงกะชะ : การหลุด พ้นจากความทุกข์ ทั้งปวง วิญญาณ หลุดการเวียนว่าย ตายเกิดและไป รวมกับปรมาตมัน (ปฐมวิญญาณอัน เป็นเหตุแห่งการ เกิดของสรรพสิ่ง)

หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

ศาสนาพุทธ

หัวใจของศาสนาพุทธ คือ การทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์

อริยสัจ 4 หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ หรือความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ มี 4 ประการ คือ

1. ทุกข์ คือ สภาวะอันทนได้ยาก แบ่งเป็น สภาวะทุกข์ (ทุกข์ที่เกิดกับทุกคน คือ ทุกข์จากการเกิด แก่ เจ็บ ตาย) ปกิณณกทุกข์ (ทุกข์ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว เช่น ความเศร้าเสียใจ พลัดพราก ผิดหวัง)
2. สมุทัย คือ เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ แบ่งเป็น กามตัณหา (ความยินดี ความพอใจ) ภวตัณหา (ความอยากได้ อยากมี อยากเป็นในสิ่งที่ปรารถนา) วิภวตัณหา (ความไม่อยากได้ ไม่อยากมี ไม่อยากเป็นในสิ่งที่ไม่ปรารถนา)
3. นิโรธ คือ สภาวะดับทุกข์ หหมดทุกข์
4. มรรค คือ หนทางดับทุกข์ หรือ วิธีดับทุกข์ มรรคมืองค์ 8 คือ ปัญญา เห็นชอบ คิดชอบ วาจาชอบ ประพฤติชอบ เลี้ยงชีพชอบ มีความพยายาม (ป้องกันอกุศลที่ยังไม่เกิด ละอกุศลที่เกิดขึ้นแล้ว ทำกุศลที่ยังไม่เกิด และ ดำรงรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว) มีสติ มีสมาธิ

*อริยสัจ 4 เป็นหลักธรรมที่ทำให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ยึดหลักเหตุและผล

ขันธ 5 หมายถึง องค์ประกอบ 5 ส่วนที่รวมเข้าด้วยกันเป็นมนุษย์ คือ

1. รูป คือ ร่างกาย ประกอบไปด้วย ธาตุดิน (เนื้อ กระดูก) ธาตุน้ำ (เลือด น้ำหนอง น้ำลาย) ธาตุลม (แก๊สในร่างกาย) ธาตุไฟ (ความร้อนในร่างกาย)
2. เวทนา คือ อารมณ์ความรู้สึก แบ่งเป็น รู้สึกสุข รู้สึกทุกข์ รู้สึกเฉย ๆ ไม่สุขไม่ทุกข์
3. สัญญา คือ การจำได้หมายรู้ จดจำสิ่งต่าง ๆ เช่น ภาพ เสียง กลิ่น รส สัมผัส ได้โดยไม่หลงลืม

4. **สังขาร** คือ ความคิดที่ปรุงแต่งให้จิตกระทำสิ่งต่าง ๆ แบ่งเป็น กุศลสังขาร (ความคิดดี) อกุศลสังขาร (ความคิดชั่ว) อัพยาทสังขาร (ความคิดไม่ดีไม่ชั่ว เป็นกลาง ๆ)
5. **วิญญาน** คือ การรับรู้ผ่านทางช่องทางการรับรู้ทั้ง 6 (อายตนะ 6) คือ ตาเห็นภาพ หูได้ยินเสียง จมูกได้กลิ่น ลิ้นรับรส กายรับสัมผัส ใจรับรู้อารมณ์ความรู้สึก)

*สัญญา ไม่ได้หมายถึง การให้คำมั่น และวิญญาน ไม่ได้หมายถึง ภูตผีปีศาจ

ไตรสิกขา หรือ สิกขา 3 คือ ข้อควรศึกษา 3 ชั้น ซึ่งจะตรงกับมรรค 8 ดังนี้

1. **ศีล** คือ ศึกษาเรื่องศีล การปฏิบัติตนให้มีกาย วาจา สงบเรียบร้อย ตรงกับ ประพฤติชอบ เลี้ยงชีพชอบ และวาจาชอบ
2. **สมาธิ** คือ ศึกษาเรื่องจิต การอบรมจิตให้สงบเรียบร้อย ตรงกับ มีความพยายาม มีสติ และมีสมาธิ
3. **ปัญญา** คือ ศึกษาและเจริญปัญญาให้เกิดความรู้แจ้ง ตรงกับ มีปัญญาเห็นชอบ คิดชอบ

ไตรลักษณ์ คือ ลักษณะสามัญ 3 ประการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในสรรพสิ่งทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

1. **อนิจจัง** หรือ **อนิจจตา** คือ สรรพสิ่งล้วนไม่เที่ยงแท้ ไม่แน่นอน ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่อาจคงสภาพเดิมได้ตลอดไป
2. **ทุกขัง** หรือ **ทุกขตา** คือ สรรพสิ่งล้วนต้องเป็นทุกข์จากสภาวะที่ไม่เที่ยงแท้และมีการเปลี่ยนแปลงนั้น
3. **อนัตตา** คือ สรรพสิ่งล้วนไม่มีตัวตนแท้จริง ไม่สามารถบังคับควบคุมให้คงอยู่ได้ตามที่ตนต้องการ

ไตรลักษณ์ สอนให้คนไม่ยึดมั่นถือมั่น เกิดความรู้เท่าทันในสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป ไม่ยึดติดในยามที่ตนสุขสบาย (เช่น อายุน้อย รูปร่าง มีทรัพย์ แวดล้อมด้วยผู้เป็นที่รัก) ไม่เป็นทุกข์เมื่อประสบกับความเสื่อม (ความชรา ความยากจน ความเจ็บป่วย การสูญเสียหรือพลัดพรากจากผู้เป็นที่รัก)

โอบาทปาฏิโมกข์ คือ หลักธรรมซึ่งพระพุทธเจ้าทรงเทศนาในวันมาฆบูชา (วันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3) คือ

1. ทำแต่ความดี
2. ละเว้นความชั่ว
3. ทำจิตให้บริสุทธิ์ผ่องใส

พรหมวิหาร 4 คือ ธรรมสำหรับผู้เป็นพรหม หรือข้อปฏิบัติของหัวหน้า ผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นที่พึงของผู้อื่น คือ

1. เมตตา (ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข)
2. กรุณา (ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์)
3. มุทิตา (ยินดีด้วยเมื่อผู้อื่นมีสุขหรือพ้นจากทุกข์)
4. อุเบกขา (วางเฉย ใจเป็นกลางต่อความสุขและทุกข์ที่ตนและผู้อื่นได้รับ)

ศาสนาคริสต์

หัวใจของศาสนาคริสต์ คือ ความรัก แบ่งเป็น ความรักที่พระเจ้ามีต่อมนุษย์ และความรักระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง (มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกันเพราะมีอาดัมและเอวาเป็นบรรพบุรุษร่วมกัน)

หลักตรีเอกานุภาพ (Trinity) เชื่อว่าพระเจ้าสูงสุดมีเพียงองค์เดียว แต่แบ่งออกเป็น 3 ภาค คือ

1. พระบิดา (พระยะโฮวา) เป็นผู้สร้างโลก สร้างมนุษย์
2. พระบุตร (พระเยซูคริสต์) เสด็จลงมาเกิดในโลกมนุษย์เพื่อไถ่บาปให้กับมนุษย์
3. พระจิต หรือพระวิญญาณบริสุทธิ์ คือ ภาคของพระเจ้าซึ่งสถิตอยู่ในทุกที่ ทรงล่วงรู้ความเป็นไปทุกอย่างของมนุษย์

หลักอาณาจักรพระเจ้า แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับโลกนี้ คือ แผ่นดินของพระเจ้าที่มนุษย์เข้าถึงได้ขณะยังมีชีวิต คือ โบสถ์หรือคริสตจักร หลักปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงคือการรักพระเจ้าอย่างสุดจิตสุดใจและรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง
2. ระดับโลกหน้า คือ การมีชีวิตอันเป็นนิรันดร์ในแดนสวรรค์ของพระเจ้า ซึ่งมนุษย์จะเข้าถึงได้เมื่อตายไปแล้ว

หลักบาปกำเนิด คือ บาปที่มนุษย์ทุกคนได้รับเมื่อเกิดมา เป็นบาปที่ไม่ได้กระทำด้วยตนเอง แต่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษคู่แรกของมนุษย์ (อาดัมและเอวาที่ขโมยผลไม้ศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้ามากิน)

* เพราะบาปกำเนิดที่ติดตัวมา ชาวคริสต์ทุกคนทุกนิกายจึงต้องรับศีลล้างบาป (ศีลจุ่ม) เพื่อล้างบาปกำเนิด เป็นศีลแรกของชีวิต

ศาสนาอิสลาม

หลักศรัทธา 6 ประการ มุสลิมต้องศรัทธาและเชื่อว่า 6 สิ่งนี้มีจริง

1. ศรัทธาในพระเจ้า เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีจริง และพระอัลลอฮ์ทรงเป็นพระเจ้าสูงสุดแต่เพียงองค์เดียว
2. ศรัทธาในเทวทูตของพระเจ้า (มลาอิกะห์) เทวทูตเป็นคนกลางทำหน้าที่สื่อสารระหว่างท่านนบีมุฮัมมัดกับพระเจ้า
3. ศรัทธาในศาสนทูตของพระเจ้า คือ ศาสดา
4. ศรัทธาในคัมภีร์ คือ พระคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นคัมภีร์สุดท้ายที่พระเจ้าประทานให้มนุษย์
5. ศรัทธาในวันพิพากษา (วันกิยามะฮ์หรือวันสิ้นโลก) เป็นวันที่พระเจ้าจะทรงพิพากษาการกระทำของมนุษย์ทั้งหลาย เพื่อรับผลแห่งกรรมดีและกรรมชั่วที่กระทำไว้ขณะมีชีวิต
6. ศรัทธาในการกำหนดสภาวะของโลกและชีวิตว่าเป็นไปตามเจตจำนงของพระอัลลอฮ์

หลักปฏิบัติ 5 ประการ มุสลิมต้องปฏิบัติใน 5 สิ่งนี้อย่างเคร่งครัด คือ

1. การประกาศตนเป็นมุสลิม โดยกล่าวคำปฏิญาณว่า “จะมีพระเจ้าองค์เดียว และนบีมูฮัมมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์”
2. การทำพิธีละหมาดเพื่อนมัสการและแสดงความนอบน้อมต่อพระเจ้าวันละ 5 เวลา และต้องทำละหมาดที่มีสยิดในวันศุกร์
3. การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน คือ งดรับประทานอาหารและน้ำตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อให้รู้ถึงความอดอยากหิวโหยของคนยากจน
4. การบริจาคซะกาต คือ การบริจาคสิ่งของให้กับผู้ขัดสน
5. การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ วิหารอัลกะบะห์ ที่นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย (ไม่ต้องทำทุกคน ให้ทำได้เฉพาะมุสลิมที่มีความพร้อม)

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

หลักปรมาตมัน-อาตมัน และโมกษะ

1. ปรมาตมัน คือ ปฐมวิญญาณซึ่งเป็นต้นกำเนิดของสรรพชีวิตและเป็นบ่อเกิดของอาตมัน
2. อาตมัน คือ วิญญาณย่อยที่อยู่ในร่างกายของสรรพชีวิต เมื่อตายจะตายแต่เพียงร่างกาย อาตมันซึ่งเป็นอมตะจะเวียนว่ายตายเกิดไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะบรรลุโมกษะ
3. โมกษะ คือ สภาวะแห่งการหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด เมื่ออาตมันได้กลับไปรวมกับปรมาตมัน

หลักตรีมูรติ คือ พระเจ้าสูงสุดมี 3 พระองค์ แต่ละพระองค์ทำหน้าที่ต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

1. พระพรหมเป็นผู้สร้างโลกและสรรพสิ่ง
2. พระศิวะ (พระอิศวร) เป็นผู้ทำลายโลกเมื่อเห็นว่าควรทำลาย ด้วย “ตรีเนตร” หรือดวงตาที่สามซึ่งอยู่กึ่งกลางหน้าผากของพระองค์

3. พระวิษณุ (พระนารายณ์) เป็นผู้คุ้มครองรักษาโลก ด้วยการอวตารลงมาปราบทุกข์เข็ญ

หลักวรรณะ 4 เป็นการแบ่งคนออกเป็น 4 ชั้น เกิดขึ้นในยุคพระเวท คือ

1. วรรณะพราหมณ์ เป็นวรรณะสูงที่สุด ทำหน้าที่ติดต่อกับพระเจ้า ประกอบพิธีกรรม เป็นครูอาจารย์สั่งสอนวรรณะอื่น ๆ สีประจำวรรณะคือสีขาว
2. วรรณะกษัตริย์ ทำหน้าที่ปกครองบ้านเมือง คุ้มครองคนดี ปราบปรามคนชั่ว สีประจำวรรณะคือสีแดง
3. วรรณะไศยยะ (แพศย์) เป็นวรรณะของคนส่วนใหญ่ในสังคม ทำหน้าที่ค้าขาย งานช่างงานฝีมือ เพาะปลูก สีประจำวรรณะคือสีเหลือง
4. วรรณะศูทร เป็นวรรณะต่ำที่สุด ทำหน้าที่เป็นกรรมกร ผู้ใช้แรงงาน คอยทำงานรับใช้วรรณะอื่น สีประจำวรรณะคือสีดำ

วรรณะที่ 1-3 เท่านั้นที่มีสิทธิเรียนและประกอบพิธีตามคัมภีร์พระเวทได้ ในขณะที่วรรณะที่ 4 ทำไม่ได้

*จัณฑาล คือ คนไม่มีวรรณะ ต่ำต้อยและเป็นที่ยกย่องในสังคมฮินดู เกิดจากพ่อแม่ที่แต่งงานข้ามวรรณะ โดยเฉพาะแม่เป็นวรรณะพราหมณ์ พ่อเป็นวรรณะศูทร

หลักอาศรม 4 คือ การดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา โดยแบ่งวัยออกเป็น 4 วัย แต่ละวัยจะมีหน้าที่เฉพาะ ดังนี้

1. พรหมจารี คือ วัยศึกษาเล่าเรียน ทั้งการศึกษาหาความรู้และเล่าเรียนคัมภีร์พระเวท เพื่อนำความรู้ไปใช้ทำงานหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไป
2. คฤหัสถ์ คือ วัยแห่งการครองเรือน แต่งงานมีครอบครัวสืบทอดวงศ์ตระกูล
3. วานปรสัถ์ คือ วัยแห่งการแสวงหาธรรม หมั่นปฏิบัติธรรมให้มากขึ้น เพื่อเตรียมเข้าสู่อาศรมสุดท้ายของชีวิต
4. สันยาสี คือ วัยที่สละชีวิตทางโลก สละสมบัติทุกอย่างออกไปอยู่ตามป่าเขาเพื่อแสวงหาโมกษะ

2

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตในสังคม

กฎหมาย คือ กฎหรือข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ บุคคลจะปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้

กฎหมายแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ **กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร** และ **กฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร** (เป็นจารีตประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา)

ลักษณะของกฎหมาย

1. ใช้ได้กับทุกคนภายในประเทศ (ไม่ยกเว้นแก่คนไทยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ชาวต่างชาติหากทำความผิดในประเทศไทยย่อมถูกลงโทษด้วยกฎหมายไทย)
2. มีผลบังคับใช้จนกว่าจะยกเลิก
3. ตราหรือบัญญัติโดยผู้มีอำนาจสูงสุดของประเทศ (รัฐสภา)
4. ต้องควบคุมเฉพาะการกระทำของมนุษย์ (หากสัตว์ที่เลี้ยงไว้ทำผิด เจ้าของต้องรับผิดชอบแทน)
5. ในกรณีที่มีคนฝ่าฝืนกฎหมาย จะมีสภาพบังคับทางกฎหมายอย่างชัดเจน คือ
 - ความผิดทางอาญา สภาพบังคับคือ ลงโทษ จากความผิดน้อยไปมาก คือ ริบทรัพย์สิน ปรับ กักขัง จำคุก ประหารชีวิต
 - ความผิดทางแพ่ง สภาพบังคับคือ การชดใช้ค่าเสียหาย

ประเภทของกฎหมาย

1. กฎหมายที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากประชาชน (ลงประชามติ) คือ รัฐธรรมนูญ
2. กฎหมายที่ตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) เช่น พระราชบัญญัติ (+ประมวลกฎหมาย)

3. กฎหมายที่ตราโดยฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) เช่น พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง
4. กฎหมายที่ตราโดยฝ่ายปกครองท้องถิ่น เช่น ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติเมืองพัทยา ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบัญญัติ
5. กฎหมายมหาชน พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชน เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและพาณิชย์
6. กฎหมายเอกชน พิจารณาความสัมพันธ์เอกชนกับเอกชน เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายมรดก กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
7. กฎหมายระหว่างประเทศ : พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ เช่น สนธิสัญญาทางการทูต สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน

กฎหมายมีความสำคัญต่อสังคม ดังนี้

1. กฎหมายช่วยให้สังคมเป็นระเบียบและมีความสงบเรียบร้อย สมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษ เช่น กฎหมายบังคับให้ผู้ขับขี่รถต้องปฏิบัติตามกฎจราจร ห้ามทำร้ายร่างกายหรือด่าว่าผู้อื่นด้วยคำหยาบคาย
2. กฎหมายเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
3. กฎหมายก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม เพราะบังคับให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตาม ลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืน และใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินการกระทำถูกผิดของสมาชิกในสังคม
4. กฎหมายช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น
 - การกำหนดให้บุคคลมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยรัฐจะเป็นผู้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชน

- การกำหนดให้ประชาชนทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมถึงห้ามนำไปเป็นสมบัติส่วนตัว เช่น ห้ามตัดไม้ทำลายป่า ห้ามทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ในประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด รองลงมาคือพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ จนถึงประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ตามลำดับชั้น ถือหลักกว่ากฎหมายในลำดับล่างจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายในลำดับสูงกว่า ดังนั้นรัฐธรรมนูญจึงเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ปกครองประเทศ หากมีข้อความในกฎหมายใดขัดแย้ง กฎหมายนั้นจะไม่อาจใช้บังคับได้

*บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดและแท้จริงของรัฐ (รัฐอธิปัตย์) คือผู้มีอำนาจในการตรารัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงถือว่าพระมหากษัตริย์คือผู้ตรารัฐธรรมนูญขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

*องค์กรที่ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ คือ ศาลรัฐธรรมนูญ โดยคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

กฎหมายทะเบียนราษฎร

❶ **การแจ้งเกิด** เจ้าบ้าน บิดามารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่เกิดภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งภายในกำหนด ให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน

*หากพบทารกถูกทิ้ง ผู้พบต้องแจ้งตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองโดยเร็วที่สุด

❷ **การแจ้งตาย** มี 2 ลักษณะ คือ

การแจ้งตายธรรมดา หากตายในบ้าน เจ้าบ้านหรือผู้แจ้งแทนต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย ถ้าตายนอกบ้านให้ผู้ที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ

ตัวเข้มแนวข้อสอบ
วิชาสังคมศึกษา
เพื่อพิชิตการสอบเข้า ม.1
โรงเรียนสาธิตฯ และโรงเรียนรัฐบาลชื่อดัง

เตรียมพร้อมก่อนสอบ
แนวข้อสอบจริง! ป.6 เข้า ม.1
พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

การันตีคุณภาพโดย
ดร.อภิตา อมรลักษณ์านนท์ (ครุภัณฑ์)
ปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง
ศิลปศาสตรบัณฑิต เกษตรศาสตร์
ปริญญาโท-เอก ธรรมศาสตร์

